

Tisková zpráva

Postoje české veřejnosti ke změně klimatu na Zemi – červen 2020

- ⊗ O problematiku změny klimatu se zajímá více než polovina (53 %) dotázaných, z toho 7 % se „velmi zajímá“ a 46 % „spíše zajímá“.
- ⊗ Podle naprosté většiny (86 %) české veřejnosti dochází v posledních 100 letech ke změně klimatu na Zemi, když nadpoloviční většina (55 %) dotázaných si myslí, že se klima určitě mění, a další téměř třetina (31 %), že se pravděpodobně mění.
- ⊗ Přibližně devět z deseti dotázaných (89 %) si myslí, že lidská činnost přispívá ke změně klimatu, z toho necelé dvě třetiny (64 %) dotázaných jsou přesvědčené, že lidská činnost k této změně určitě přispívá a další čtvrtina (25 %), že k ní pravděpodobně přispívá.
- ⊗ Více než tři čtvrtiny (76 %) dotázaných se přiklání k názoru, že pokud by lidé změnilí svoje současné chování, tak mohou současnou změnu klimatu zpomalit a další přibližně čtrnáctina (7 %), že ji mohou dokonce úplně zastavit.
- ⊗ Více než dvě třetiny (67 %) dotázaných se v určité míře obávají dopadů změny klimatu (17 % velmi, 50 % spíše), naopak obavy nepociťuje 29 % dotázaných.
- ⊗ Více než polovina (54 %) českých občanů si myslí, že dopad změny klimatu na ČR bude špatný, tři desetiny (30 %) že bude tak napůl a dvacetina (5 %) že tento dopad bude dobrý.

Zpracovala:

Radka Hanzlová

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Tel.: 210 310 587; e-mail: radka.hanzlova@soc.cas.cz

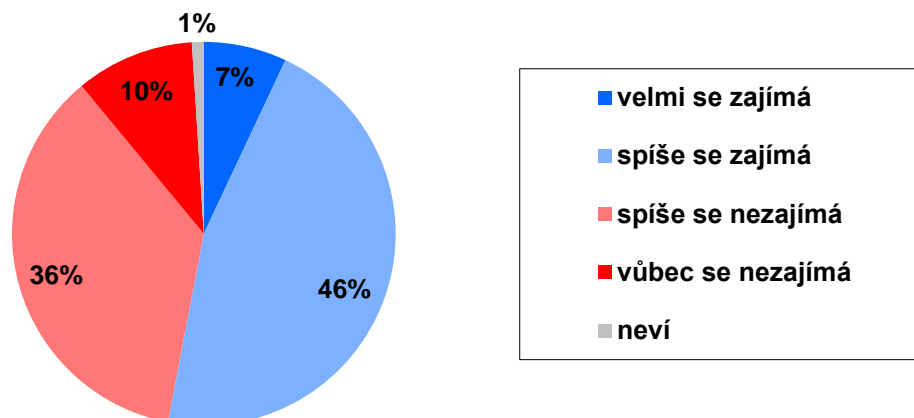

V červnovém šetření se CVVM SOÚ AV ČR zabývalo dlouhodobě velmi diskutovaným tématem, kterým je změna klimatu na Zemi. Zajímalo nás, co si o tomto tématu myslí česká veřejnost. Konkrétně jsme zjišťovali, jestli se čeští občané zajímají o problematiku změny klimatu, zda podle jejich názoru ke změně klimatu na Zemi vůbec dochází, jestli k ní přispívá lidská činnost a zda podle jejich názoru mohou lidé změnou svého chování změnu klimatu nějak ovlivnit. Na závěr nás zajímalo, zda se respondenti obávají dopadů změny klimatu a jestli podle nich bude mít změna klimatu nějaký dopad na ČR.

Nejdříve jsme zjišťovali, zda se čeští občané o problematiku změny klimatu zajímají¹. Jak můžeme vidět z grafu 1, tak zájem o problematiku změny klimatu deklaruje více než polovina (53 %) dotázaných, z toho 7 % se „velmi zajímá“ a 46 % „spíše zajímá“. Na druhé straně necelá polovina (46 %) uvedla, že se o problematiku změny klimatu nezajímá, z toho 36 % se „spíše nezajímá“ a 10 % „vůbec nezajímá“. Zbývající zanedbatelné 1 % dotázaných nedokázalo odpovědět a zvolilo odpověď „nevím“.

¹ Znění otázky: „Do jaké míry se zajímáte o problematiku změny klimatu? Velmi se zajímáte, spíše se zajímáte, spíše se nezajímáte, vůbec se nezajímáte.“

Graf 1: Do jaké míry se zajímáte o problematiku změny klimatu? (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 20. 6. – 2. 7. 2020, 1013 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

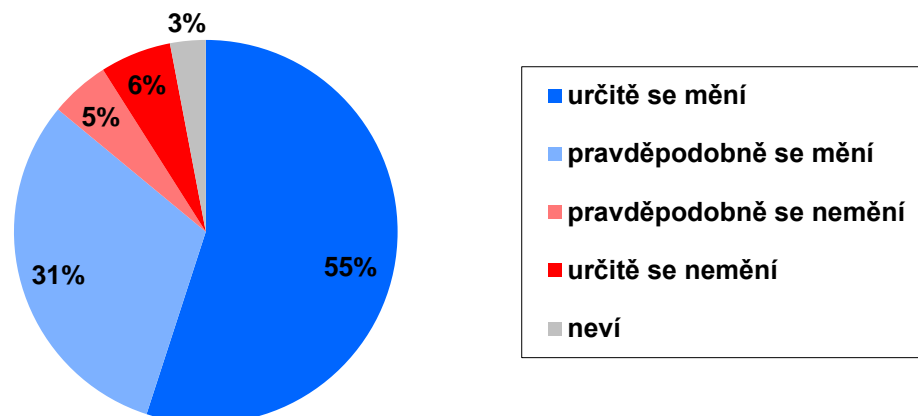
Z hlediska sociodemografických a dalších charakteristik zájem o problematiku změny klimatu roste se zvyšujícím se nejvyšším dosaženým vzděláním, s rostoucí spokojeností s vlastním životem a s politickou situací v ČR a se zlepšující se subjektivně hodnocenou životní úrovní vlastní domácnosti. Více se o problematiku změny klimatu zajímají také ti, kdo se zajímají o politiku a lidé z Plzeňského kraje. Naopak nezájem o tuto problematiku častěji vyjadřují dotázaní z Ústeckého a Královéhradeckého kraje, ti, kdo se nezajímají o politiku a z hlediska politické orientace ti, kteří se na levoprávní škále umísťují do středu.

Je vědecky dokázáno, že v posledních 100 letech dochází ke změně klimatu na Zemi. V rámci výzkumu jsme zjišťovali, zdali s tímto tvrzením souhlasí čeští občané². Výsledky ukazují (viz graf 2), že podle naprosté většiny (86 %) české veřejnosti dochází v posledních 100 letech ke změně klimatu na Zemi, když podle nadpoloviční většiny (55 %) dotázaných k ní dochází určitě a podle dalších 31 % pravděpodobně. Naopak o málo více než desetina (11 %) dotázaných zastává názor, že v posledních 100 letech nedochází na Zemi ke změnám klimatu (5 % „pravděpodobně se nemění“, 6 % „určitě se nemění“). Zbývající 3 % dotázaných nedokázala na tuto otázku odpovědět a zvolila možnost „nevím“.

Detailní analýza ukázala, že názor na to, zda dochází v posledních 100 letech ke změně klimatu na Zemi, se liší dle různých charakteristik respondentů. Přesvědčení o tom, že na Zemi dochází ke změně klimatu, roste se zlepšující se subjektivně hodnocenou životní úrovní vlastní domácnosti, s rostoucí spokojeností s vlastním životem a nepřekvapivě se zvyšujícím se zájmem o problematiku změny klimatu. Tento názor častěji zastávají také ti, kteří jsou nespokojeni s politickou situací v ČR, a obyvatelé Olomouckého kraje. Naopak názor, že ke změně klimatu v posledních 100 letech nedochází, mají častěji lidé starší 45 let, obyvatelé Královéhradeckého kraje, lidé se špatnou životní úrovní vlastní domácnosti a ti, kteří se o problematiku změny klimatu „vůbec nezajímají“.

² Znění otázky: „Myslíte si, že v posledních 100 letech se mění klima na Zemi? Určitě se mění, pravděpodobně se mění, pravděpodobně se nemění, určitě se nemění.“

Graf 2: Názor na změnu klimatu na Zemi v posledních 100 letech (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 20. 6. – 2. 7. 2020, 1013 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Těch dotázaných, kteří rozhodně nevyloučili, že v posledních 100 letech dochází ke změně klimatu na Zemi, jsme se dále ptali, jestli podle jejich názoru k této změně klimatu přispívá lidská činnost³. Česká veřejnost má v této otázce jasno, neboť přibližně devět z deseti dotázaných (89 %) uvedlo, že lidská činnost ke změně klimatu přispívá, z toho necelé dvě třetiny (64 %) dotázaných si myslí, že určitě přispívá, a další čtvrtina (25 %) že k ní pravděpodobně přispívá. Opačný názor, tedy že lidská činnost nepřispívá ke změně klimatu, zastává pouze necelá desetina (8 %) dotázaných, z toho 6 % že „pravděpodobně nepřispívá“ a 2 % že „určitě nepřispívá“. Zbývající 3 % dotázaných nemají v této otázce jasno a odpověděla „nevím“.

Graf 3: Přispívá ke změně klimatu lidská činnost? (%)

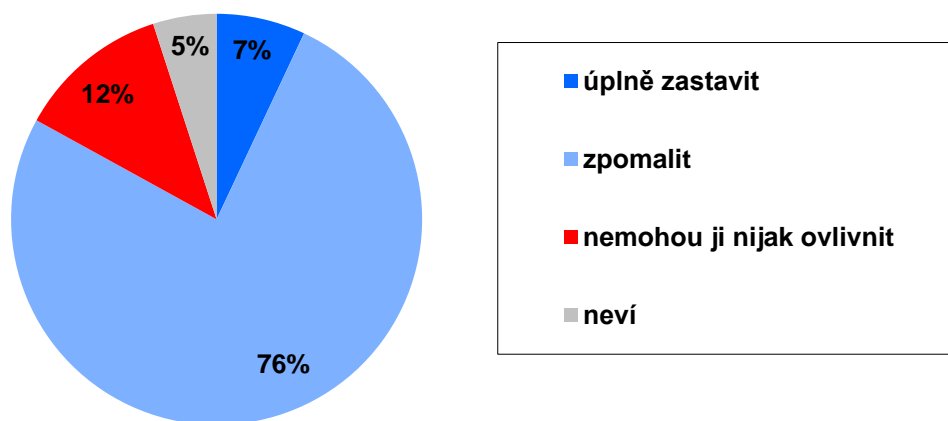
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 20. 6. – 2. 7. 2020, 950 respondentů starších 15 let, kteří rozhodně nevyloučili, že se v posledních 100 letech mění klima na Zemi, osobní rozhovor.

³ Znění otázky: „Myslíte si, že k této změně klimatu přispívá lidská činnost? Určitě k ní přispívá, pravděpodobně k ní přispívá, pravděpodobně k ní nepřispívá, určitě k ní nepřispívá.“

Názor, že ke změně klimatu přispívá lidská činnost, zastávají častěji lidé ve věku 20 až 29 let, dotázaní hodnotící životní úroveň své domácnosti jako dobrou, či „ani dobrou, ani špatnou“, ti, kdo jsou nespokojeni s politickou situací v ČR a ti, kteří se „velmi zajímají“ o problematiku změny klimatu. Opačný názor, tedy že lidská činnost nepřispívá ke změně klimatu, vyjádřili častěji ti, kdo se o problematiku změny klimatu „vůbec nezajímají“ a obyvatelé Královéhradeckého a Jihočeského kraje.

Další otázka se týkala toho, jestli si dotázaní myslí, že změna lidského chování může mít nějaký vliv na současnou změnu klimatu⁴. Z grafu 4 můžeme vidět, že více než tři čtvrtiny (76 %) dotázaných se přiklání k názoru, že pokud by lidé změnili svoje současné chování, tak mohou současnou změnu klimatu zpomalit a další přibližně čtrnáctina (7 %), že ji mohou dokonce úplně zastavit. Na druhé straně více než desetina (12 %) respondentů se domnívala, že lidé změnou svého chování nemohou změnu klimatu nijak ovlivnit. Dvacetina (5 %) dotázaných nemá na tuto otázku jasný názor a volí variantu „nevím“.

Graf 4: Může změna lidského chování ovlivnit změnu klimatu na Zemi? (%)

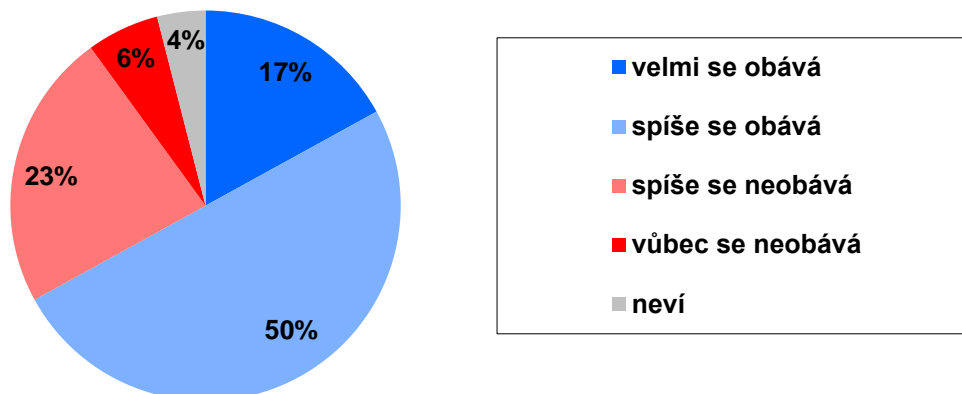
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 20. 6. – 2. 7. 2020, 950 respondentů starších 15 let, kteří rozhodně nevyloučili, že se v posledních 100 letech mění klima na Zemi, osobní rozhovor.

Detailní analýza ukázala, že lidé do 29 let, studenti, obyvatelé kraje Vysočina, potenciální voliči TOP 09 a ti, kdo se „velmi zajímají“ o problematiku změny klimatu si častěji myslí, že pokud by lidé změnili svoje současné chování, tak mohou současnou změnu klimatu úplně zastavit. Naopak názor, že změna lidského chování nemůže současnou změnu klimatu nijak ovlivnit, zastávají častěji lidé, kteří by ve volbách do Poslanecké sněmovny volili SPD nebo Trikolóru, podnikatelé se zaměstnanci, vedoucí řídící pracovníci a ti, kdo se o problematiku změny klimatu „vůbec nezajímají“.

Na závěr výzkumu jsme dotázaným položili dvě otázky týkající se jejich obav z dopadů změny klimatu na Zemi. Jak můžeme vidět z grafu 5, více než dvě třetiny (67 %) české veřejnosti se v určité míře obávají dopadů změny klimatu, z toho 17 % se obává velmi a 50 % spíše. Na druhé straně necelé tři desetiny (29 %) dotázaných uvedly, že obavy z dopadů změny klimatu nepocítují (23 % spíše ne a 6 % vůbec ne). Zbývající necelá dvacetina (4 %) dotázaných nevyjádřila konkrétní názor a zvolila variantu „nevím“.

⁴ Znění otázky: „Myslíte si, že pokud by lidé změnili svoje současné chování, tak by mohli současnou změnu klimatu úplně zastavit, zpomalit, nebo ji nemohou nijak ovlivnit?“

Graf 5: Obavy z dopadů změny klimatu⁵ (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 20. 6. – 2. 7. 2020, 950 respondentů starších 15 let, kteří rozhodně nevyloučili, že se v posledních 100 letech mění klima na Zemi, osobní rozhovor.

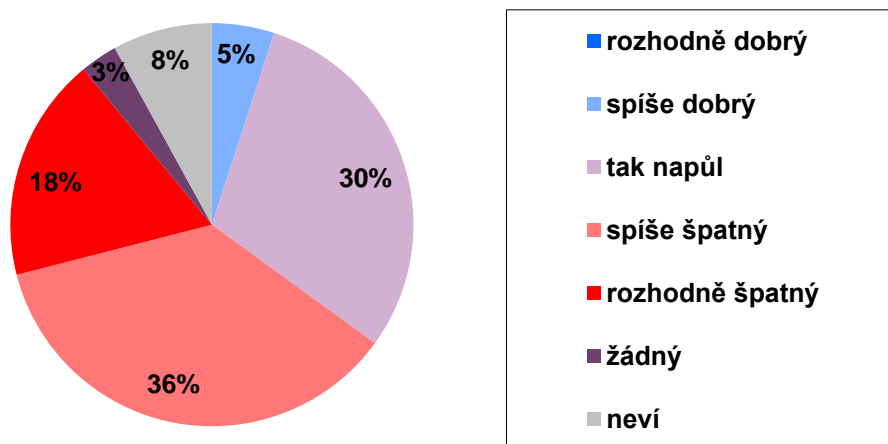
Z detailnější analýzy vyplynulo, že častěji se dopadů změny klimatu obávají ženy (69 %, muži 64 %), obyvatelé Olomouckého a Zlínského kraje, lidé hlásící se jednoznačně k levici, ti, kteří se hodně zajímají o problematiku změny klimatu a kteří se domnívají, že k ní přispívá lidská činnost a dotázaní, kteří si myslí, že pokud lidé změní svoje současné chování, tak mohou současnou změnu klimatu úplně zastavit či zpomalit. Naopak obavy z dopadů změny klimatu častěji nepociťují obyvatelé Ústeckého a Královéhradeckého kraje, potenciální voliči SPD či Trikolóry, dotázaní, kteří se nezajímají o změnu klimatu a kteří si myslí, že k této změně nepřispívá lidská činnost a také ti, podle kterých změna lidského chování nemůže nijak současnou změnu klimatu ovlivnit.

U respondentů, kteří rozhodně nevyloučili, že v posledních 100 letech dochází ke změně klimatu na Zemi, jsme dále zjišťovali, zda podle jejich názoru bude mít změna klimatu dopad na Českou republiku a případně jaký – zda dobrý či špatný – tento dopad bude⁶. Mezi českou veřejností převažuje pesimistická nálada, neboť více než polovina (54 %) dotázaných uvedla, že podle jejich názoru bude mít změna klimatu špatný dopad na ČR, z toho téměř pětina (18 %) si myslí, že „rozhodně špatný“ a 36 %, že „spíše špatný“. Naopak o pozitivním dopadu změny klimatu na Českou republiku je přesvědčena pouze dvacetina (5 %) dotázaných. Prostřední variantu, tedy že dopad změny klimatu bude tak napůl (dobrý i špatný), zvolily tři desetiny (30 %) dotázaných. Názor, že změna klimatu nebude mít žádný dopad na ČR, vyjádřily pouze 3 % dotázaných. Zbývající necelá desetina (8 %) dotázaných v této otázce nemá jasno a proto se přiklání k variantě „nevím“.

⁵ Znění otázky: „Jak moc se obáváte dopadů změny klimatu? Velmi se obáváte, spíše se obáváte, spíše se neobáváte, vůbec se neobáváte.“

⁶ Znění otázky: „Jak dobrý, nebo špatný bude podle Vás dopad změny klimatu na Českou republiku? Rozhodně dobrý, spíše dobrý, tak napůl, spíše špatný, rozhodně špatný.“

Graf 6: Názor na dopad změny klimatu na Českou republiku (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 20. 6. – 2. 7. 2020, 950 respondentů starších 15 let, kteří rozhodně nevyloučili, že se v posledních 100 letech mění klima na Zemi, osobní rozhovor.

O špatném dopadu změny klimatu na Českou republiku jsou častěji přesvědčeni vysokoškolsky vzdělaní, obyvatelé Královéhradeckého a Olomouckého kraje, lidé nespokojení s politickou situací v ČR a s vlastním životem, dotázaní, kteří hodnotí životní úroveň své domácnosti a ekonomickou situaci ČR jako špatnou, z hlediska politické orientace lidé hlásící se k pravému středu, potenciální voliči TOP 09 či ODS, vyšší odborní zaměstnanci, dotázaní, kteří se zajímají o problematiku změny klimatu, a podle kterých k ní přispívá lidská činnost, a lidé, kteří se obávají dopadů změny klimatu. Dotázaní se středním vzděláním bez maturity či vyučení, obyvatelé Ústeckého kraje, potenciální voliči SPD, lidé, kteří se málo zajímají o problematiku změny klimatu, ti, kteří si myslí, že k ní nepřispívá lidská činnost a že lidé nemohou změnou svého chování změnu klimatu nijak ovlivnit, a ti, kteří se neobávají dopadů změny klimatu, si častěji myslí, že dopad změny klimatu na ČR bude tak napůl. O dobrém dopadu změny klimatu na ČR jsou častěji přesvědčeni obyvatelé Zlínského a Pardubického kraje.

Technické parametry výzkumu

Výzkum:	<i>Naše společnost, v20-06</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
Termín terénního šetření:	<i>20. 6. – 2. 7. 2020</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Vážení dat:	<i>Vzdělání X NUTS 2, věk X NUTS 2, pohlaví X kraj, velikost místa bydliště X věk, vzdělání X věk</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr a vážení dat:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1013</i>
Počet tazatelů:	<i>163</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - kombinace dotazování CAPI a PAPI</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>OE.67, OE.60, OE.68, OE.69, OE.65, OE.66</i>
Kód zprávy:	<i>oe200805</i>
Zveřejněno dne:	<i>5. srpna 2020</i>
Zpracovala:	<i>Radka Hanzlová</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinelý.

„Aktivita byla podpořena Strategii Akademie věd AV21 v rámci výzkumného programu „Globální konflikty a lokální souvislosti: kulturní a společenské výzvy“.]